

Alleen

het

gesproken

woord

geldt

Visie in één acte

NB.
Alleen
het
gesproken
woord
geldt

Visie in één acte

Voorwoord

“Alleen het gesproken woord geldt” is het resultaat van een samenwerking tussen kunstenaar Onno Dirker, grafisch ontwerper Peter Zuiderwijk en socioloog Anne Hemker. Zij ontmoetten elkaar in 2007 in de Haagse wijk Transvaal tijdens een meerdaagse workshop van kunstenaarsinitiatief Mobiel projectbureau OpTrek. Op projectbasis onderzoekt OpTrek stedelijke transformatiegebieden en de werkelijke transformatietijd als een periode met een eigen betekenis. Transvaal is een wijk in transformatie die bestempeld is als achterstandswijk, aandachtswijk, krachtwijk, prachtwijk en Vogelaarwijk. Deze grote hoeveelheid herinterpretaties van “de wijk” is exemplarisch voor de constante stroom aan (deel)projecten, onderzoeken, notities, visies, plannen, marketing strategieën, adviezen en methoden die dergelijke herstructureringsgebieden op zichzelf geprojecteerd zien worden. De ambities en goede wil van vele lokale en nationale overheden, corporaties, ontwikkelaars, adviesbureaus, politici, architecten, welzijnswerkers, kunstenaars en andere professionals buitelen over elkaar heen en ontnemen het zicht op de alledaagse realiteit. Met de taal als katalysator mengen ambities, visies en plannen zich met jargon, marketingtaal en de waan van de dag. Zo eindigt elk vernieuwingsproject, los van eventuele resultaten, in een kakofonie van taal die schaamteloos wordt gerecycled. Met de taal als uitgangspunt en diverse beleidsstukken, rapporten en toespraken als inspiratiebron wordt er een toespraak gegeven, een tijdsdocument, een visie in één acte.

OPA

Oktober 2009

Personen

[A]: Spreker (m/v)

Een ongedefinieerde prominent persoon (bijvoorbeeld een wethouder, staatssecretaris, directeur van corporatie of ontwikkelaar).

-

[B]: Gevolg van A

Persoon A arriveert met een gevolg en wordt begeleid door twee of drie mensen bestaande uit medewerkers en eventueel een woordvoerder.

-

[C]: Gastheer/ gastvrouw

Representant van organisatie D

-

[D]: Organisatie van de betreffende samenkomst

Medewerker(s) D

Decor

Een ongedefinieerde locatie waar een samenkomst plaatsvindt. In een binnen of buitenruimte wordt een formele presentatie gegeven. Onderwerp van de samenkomst betreft een herstructureringsproject/ vernieuwingsplan op het gebied van de ruimtelijke ordening.

-

Een spreekgestoelte staat voor het publiek.

-

Op het spreekgestoelte staat een glas water klaar, daarnaast ligt de publicatie "Alleen het gesproken woord geldt".

-

Vooraan in de zaal is ergens een theedoek aanwezig.

Acte 1

[Spreker A arriveert met gevolg B op de locatie en betreedt de specifieke plaats waar de samenkomst wordt gehouden. Gevolg B houdt zich formeel op de achtergrond maar dekt spreker A op een gereserveerde manier af]

[Spreker A wordt ontvangen door gastheer/ gastvrouw C zoals het te doen gebruikelijk is bij gezaghebbende gasten]

[Na wat vriendelijke onverstaanbare woorden wordt Spreker A door gastheer/ gastvrouw C naar het podium geleid]

[Gastheer/ gastvrouw C neemt plaats achter het spreekgestoelte en richt zich toch het publiek]

Gastheer/ gastvrouw C:

Dames en heren mag ik even u aandacht *[houdt korte pauze, kijkt naar het publiek en wijst met gestreken hand naar spreker A]*. Net terug uit Bangkok en vanavond meteen al weer door naar Brussel... Het duurde even en het was een hele toer begreep ik, maar **naam A** is nu dan toch eindelijk gearriveerd! Goed dat je er bent, **voornaam A**. Aangezien we al zover achterlopen op het programma en we ook goed begrijpen hoe kostbaar jouw tijd is wilde ik je eigenlijk direct het woord geven. Wie weet is er na afloop eventueel nog een klein momentje over om verder te praten... Mensen, geef hem een warm onthaal: drs. **naam A**!

01.
Aankondiging

[Spreker A neemt plaats achter het spreekgestoelte en begint zijn toespraak op een rustige en goed gearticuleerd manier]

Spreker A:

Dank je wel **voornaam C** ...

Geachte dames en heren,

02. Complimenteren

“Alleen het gesproken woord telt” Deze vijf woorden vertellen ALLES over de daadkrachtige besluitvorming waarmee **het plangebied** hier vandaag op de kaart wordt gezet. In zekere zin zou u deze speech nu dus zelf verder in kunnen vullen.

[Korte pauze, glimlacht en kijkt even uitdagend de zaal in]

03. Speciaal welkom

Laat ik toch nog wat zeggen... Maar dat kan niet zonder eerst een zeer hartelijk welkom uit te spreken voor de aanwezigheid van de buitenlandse delegatie. Uw belangstelling voor het plangebied verheugd ons zeer. Bij deze mijn dank voor uw komst. Daarnaast een speciaal welkom voor de Marokkaanse ontwerper Ben Dawed die speciaal overgekomen is uit Parijs.

Ladies and Gentlemen, our city is very honored with your presence and your interest in our project. Thank you very much. I also welcome and thank Ben Dawed for his contribution to this project and specially coming over from Paris.

[Spreker A wijst een persoon in het publiek aan die, in zijn ogen, het meest op Ben Dawed lijkt]

For now, please accept my apologies, the organization asked me to continue my speech in Dutch. Maybe we'll talk later in a more informal setting.

[Adempauze, slok water]

Deze dag, **dd - mm - yy** *[bijvoorbeeld vijftien oktober tweeduizendnegen]* zal de lokale geschiedenisboeken ingaan als een doorbraak voor **het plangebied**. En ik zeg u dit niet alleen als bestuurder. Neen, vandaag wil ik u met nadruk laten weten dat ik hier sta namens de gehele stuurgroep van **de locatie**. Voor u staat een trotse voorzitter. Trots omdat ik u mag feliciteren. Feliciteren met het **superlatieve** plan dat wij voor deze ambitieuze vernieuwing hebben ontwikkeld. Daarnaast zijn we in staat gebleken om heldere afspraken te maken met alle partijen.

[Houdt publicatie omhoog en zwaait er even mee als ware het het rode boekje van Mao]

Vandaag vieren we dit momentum en presenteren we het tijdsdocument waarin dit succes is opgetekend.

Het is alweer een paar maanden terug dat wij het convenant **“documentnaam”** hebben ondertekend. En nu zijn we erin geslaagd deze heldere visie te vertalen in een **bijvoeglijk naamwoord** ontwerp. Actie is hard nodig. Dus we hebben, zoals u weet, een voortraject ingang gezet. Zo is er reeds vooruitgang geboekt met het **bijvoeglijk naamwoord “deelproject”**. Een dergelijk project zorgt alvast voor **een positief kenmerk**. Ik noem u in dit verband nog **een naam van een ander “deelproject”**, dat minder zichtbaar, maar daarom niet minder belangrijk is. Alleen een stad die **een positief kenmerk** weet te benutten heeft een toekomst. Want let op mijn woorden, deze bijzondere dag gaat de boeken in als de dag waarop wij samen de omslag maakten van denken naar doen.

04. Feliciteren met resultaat

05. Convenant en eerste aanzet: Tipje van de sluier met aantal reeds ingezette kleinschalige projecten

[Kijkt trots op]

06.
Open
planproces:
Geen zoet-
houdertje

Er bestaat terecht veel waardering voor het feit dat het plan “documentnaam” via een zogeheten open-planproces tot stand is gekomen. Die waardering is wederzijds. Ik vind **de actie** van de betrokken partijen heel zinvol. Het gebruikte **middel** is geen zoethoudertje, zoals je cynici wel eens hoort zeggen. Ik moet NIETS hebben van dat cynisme! De bijdrage van **betrokken partijen** is substantieel geweest. En het plan geeft me gelijk. Ik weet zeker dat zonder die inbreng de menselijke maat uit het oog zou zijn verloren en het plan een stuk minder **positief kenmerkend** zou zijn geweest.

07.
Daadkracht
Toekomst

Terugblikkend kunnen we, **stopwoord**, trots zijn op al het werk dat reeds is verzet. Ik prijs de volharding die is getoond, de arbeid die is geleverd, de goede wil om het **plan-gebied** werkelijk aan te pakken. Ik ben erg enthousiast, met name over het wapenfeit dat hiermee voor **een doel** is gecreëerd. En vandaag, aan de vooravond van deze nieuwe schaal-sprong, zetten wij de forse stap in dit ambitieus traject. Wij slaan de weg naar de toekomst in. Een toekomst waar veel over is gesproken, waar naar verlangd wordt, een toekomst die nodig is. Er liggen **superlatieve** plannen klaar.

08.
Opmaat voor
visioen

Angst om voorop te lopen werkt verlamdend. Vanuit het perspectief van de toekomst zullen we ons blijven inzetten voor de verbetering van huidige **kwaliteit**. **Het doel** daarbij moet breed worden benaderd, laten wij onszelf telkens dwingen de blik verder te werpen zodat we niet vastlopen in details en oeverloze discussies en besluite-loosheid. Kritiek immers, is van alle tijden, tegenwerkingen hebben nog nooit iets opgeleverd. En zoals u weet kent iedere tijd zijn eigen specifieke problemen. **De negatieve**

kenmerken moeten bij de horens worden gevat, we moeten de dingen bij de naam durven te noemen. Later zullen wij op daadkracht worden afgerekend.

En de riedel klinkt u inmiddels ongetwijfeld vertrouwd in de oren: **opsomming enkele negatieve kenmerken**. De heer Schaap heeft u eerder vandaag bij de presentatie van het raamwerk “documentnaam” haarfijn uitgelegd wat daar de consequenties van zijn. Maar hier kunnen we het nut en de noodzaak, twee begrippen die in bestuurlijke kringen altijd in één adem worden genoemd, met het aangename verenigen. Of beter: we maken van de nood een deugd! De eis om het gebied op de lange termijn **positief kenmerkend** te houden heeft geleid tot een integraal, complex en - laten we niet te bescheiden zijn - ijzersterk plan.

Het potentieel aan **kwaliteit** van **het plangebied** moet worden benut. **Een negatief kenmerk** moet een halt worden toegeroepen. Dat is gunstig voor **de kwaliteit**. Natuurlijk is deze locatie ook een gebied met een **superlatieve** historie. De vroegere **functie** was daar intergraal onderdeel van.

Door het ambitieniveau van “**het deelproject**” zal in de toekomst **een positieve eigenschap** in het gebied weer toemen. Het is zonneklaar dat **een functie** van **het plangebied** verbetering behoeft. Alleen zo kan het gebied echt weer vitaal worden. We zetten in op **een actie**. Met een centrale gelegen ondergronds **object** zetten we ons op het terrein van **een actueel onderwerp** op de kaart. Zo nemen we **een plan** direct in de uitvoering van dit plan mee. In de plannen zitten tevens **objecten** om **het plangebied** ook op het gebied van **een ander plan** te ontwikkelen. We hebben het over een gevarieerde en complexe opgave.

09.
Tij keren
Eigenschappen
van
de locatie

10.
Geschiedenis

11.
Ambitie
Locatie op de
kaart zetten

[Korte adempauze, neemt een slokje water]

12.

Groots plan

Met name

architectonisch

Dus dames en heren, denkt u eens even mee: **Op een specifieke plaats** die **superlatieve** architectuur, van internationaal gerenommeerde architecten. Grote namen!

Met hoogteaccenten aan de randen van **het plangebied**. **Bijvoeglijk naamwoord** **superlatieve** **objecten** aan de kop, die functioneren als een visueel baken, een poort naar de stad. **Op een andere specifieke plaats** liggen **objecten** waarin talrijke nieuwe en bestaande **functies** onderdak zullen vinden, waar mensen op af zullen komen om zich te vergapen aan deze **superlatieve** prestatie. Een habitat dat veelkleurige informele **doelen** in zich opneemt en kan formaliseren. De aanwezigheid van **een groep** zal de couleur locale versterken. Het wordt ronduit fantastisch!

[Spreker A maakt een armbeweging bij "fantastisch" en stoot het glas water om. Medewerker D dept het water op met de theedoek. Spreker A is kort afgeleid en gaat dan stoïcijns verder met zijn betoog]

En alsof het niet genoeg is, ligt daar nu ook nog dat **bijvoeglijk naamwoord** lege terrein naast. En dat **bijvoeglijk naamwoord** terrein, dat gaan we de komende tijd met elkaar invullen met héél véél nieuwe **functies**, met plekken waar je heel graag wilt zijn, met een **superlatief** wandelgebied zodat je om **het plangebied** heen kunt lopen... Je geniet ook van de plekken waar je kunt zitten, je geniet van de architectuur, je geniet van de **superlatieve** skyline. Deze locatie heeft potentie om op het gebied van **een actueel onderwerp** een koploperspositie in Europa te veroveren. Er moet nog veel gebeuren, maar op het terrein van **een ander actueel onderwerp** staat de **locatie** reeds al een tijd op de kaart. Het meest

recente ontwerp voor **het plangebied** leidde nota bene tot een **monitor** score van 729.

Maar als we deze ambities waar willen maken, als we echt tot de beste willen horen, dan moeten we NU hard doorpakken. De zaken kunnen niet meer verder vooruit worden geschoven, wij mogen de generaties die na ons komen niet opzadelen met de gevolgen van huidige **negatieve kenmerken**. Daarom is zorgvuldig en daadkrachtig handelen nu nodig. Juist NU! De toekomst, de toekomstige generaties na ons zullen spreken over dit moment, over deze plek, waar wij nu staan. En zij zullen spreken over hun voorgangers, hoe wij het karwei hier begonnen zijn en wat we uiteindelijk hebben bereikt.

Snel handelen is dus nodig. We moeten nu tot actie overgaan. Hoe sneller hoe beter. Want het is noodzaak, pure noodzaak. Als je het scherp stelt, is dat de motor achter de ontwikkeling van dit plan. Maar, zult u misschien denken, zijn die ambities met de huidige **negatieve of positieve kenmerken** nog wel haalbaar? Ik zeg volmondig JA! Juist deze dynamische tijd biedt **positieve kenmerken** ... Aardig om in dat verband te noemen: over anderhalve week ga ik naar München, naar een **bijvoeglijk naamwoord** internationale beurs. Als **groep** gaan we proberen **derde partijen** nog enthousiaster te maken. Men is met name gecharmeerd van **het object** dat wij hier gaan realiseren. Daarom is specifiek de ontwikkeling van **dit plangebied** cruciaal.

De ogen zijn dus op u gericht. De reputatie van de stuurgroep is groot, en er wordt veel van ons verwacht. **Stopwoord**, u weet, als geen ander, dat het ook geen gemakkelijke opgave is. Maar wij zullen de beren en wolven op ons pad in de ogen

13.

Actie

14.

Noodzaak,
haalbaarheid en
enthousiasme

15.

Tegenslagen

Voor niets gaat
de zon op

kijken. De geschiedenis van de stuurgroep heeft laten zien dat deze verschillende gedaanten kan aannemen: klankbord en ontmoetingsplatform, maker van ontelbare modelverordeningen, een belangengroep die zich laat horen, een inhoudelijke partner die verantwoording neemt voor lastige maatregelen, een branche-organisatie die haar leden stimuleert tot transparantie over prestaties.

16.
Onderzoek
Bevestiging

Voorheen was **het plangebied** altijd een vergaarbak voor programma's die elders in de stad niet welkom waren. **Het plangebied** was bovenal het domein van **negatieve eigenschappen**. In opdracht van de gemeente heeft OPA *[uitspreken als losse letters: O, P, A]* onlangs de visie "**documentnaam**" opgesteld. Daarin staat heel duidelijk waar we met de locatie heen willen. "**Documentnaam**" geeft een **superlatieve** referentie, waar we ons geheel in kunnen vinden. **Een specifieke plaats** heeft in potentie de kwaliteiten van **de referentie**. Dit levert, en wij wisten het natuurlijk zelf al, maar het is nu ook bevestigd door het gerenommeerde onderzoeksbureau van OPA, een uniek gebied op.

17.
Kans grijpen

Mensen ik roep het vaker 'grijp die kans!' Als ik nu zeg kansen voor **een actie**, dan zie ik drie dingen:

1. planmatige benutting van **een kwaliteit** uit oogpunt van **een doel**.
2. **een positief kenmerk**.
3. **een actie ondernemen** voor **een functie**.

18.
En vasthouden

Tijdens de fysieke ontwikkeling van de locatie zal het beheer extra aandacht moeten krijgen. Daarnaast mogen onze ambities niet alleen gericht zijn op de gebieden waar de ontwikkeling plaats heeft, maar moeten we ook onze aandacht

blijven richten op de aangrenzende gebieden. Ook daar gaat het om **positieve kenmerken**.

Bij de ontwikkeling willen wij **een betrokken partij** zoveel mogelijk betrekken. In ieder vernieuwingsgebied worden de plannen 'geklankbord' met **betrokken partijen**. Zij hebben meegedaan in ontwerpateliers met internationale ontwerpers voor het nieuw te bouwen **object**. Ik noem in dit verband de zeer geslaagde workshop geleid door Ben Dawed, met studenten van de TU van de afdeling **actueel onderwerp**-ontwerpen.

[Korte pauze, lijkt kort na te denken]

En toch, bij mijn bezoeken aan **het plangebied** viel één punt mij telkens op. Ontwikkeling is niet een kwestie van baksteen, beton en bouwplannen alleen. Investeren in **functies** heeft geen zin als **betrokken partijen** zich er niet verantwoordelijk voor voelen. Een gezonde stad moet niet alleen **een positief eigenschap** hebben maar ook **nog een ander kwaliteit** hebben. Daarom moet de zorg voor **een specifieke plaats** meer aandacht krijgen. **Stopwoord**, iedereen wil toch **positieve kenmerken** in zijn omgeving? **Een negatief kenmerk** is iedereen een doorn in het oog. De Stuurgroep wil het beheer beter gaan afstemmen op de wensen van **een betrokken partij**. Ik wil hierbij wel een kanttekening plaatsen. Ook **de groepen** zelf dragen verantwoordelijkheid voor de situatie.

Het afgelopen jaar heeft "**het deelproject**" een aantal resultaten opgeleverd. **Het plan** heeft de hoogste waardering gekregen voor **een actie**. Daarmee is "**het deelproject**" wederom **het positief kenmerkendste** initiatief van heel

19.
Klankborden en
betrekken

20.
Aandacht
Beheer
Kanttekening

21.
Korte termijn
Snel resultaat
boeken

Nederland. “Het deelproject” is dan ook breed uitgemeten in de media. Daar zijn wij natuurlijk erg gelukkig mee. De actualiteitswaarde van dit superlatieve project is cruciaal voor het creëren van draagvlak voor ons superlatieve plan voor dit gebied.

22. Blik op de voortgang en dankwoord

Het is u duidelijk, het plan is in alle opzichten een huzarenstukje. Het is nu verder aan u om alle ambities om te zetten in een daadwerkelijke uitvoering. Met de voltooiing van deze eerste fase hebben we een lang bestuurlijk proces afgerond, en daar stond ik hier vandaag even bij stil. De toekomst ligt voor ons, maar vergeet niet, ook voor morgen geldt “Alleen het gesproken woord telt” [*spreker A houdt de publicatie nogmaals omhoog*]. Dat is het motto wat we vast moeten houden, we zijn dat aan onze kinderen verplicht. Ik reken op u, u kunt op mij rekenen.

Dank u wel!

23. Afsluiting

[*Spreker A loopt richting gastheer/ gastvrouw C om de publicatie “Alleen het gesproken woord telt” te overhandigen*]

[*Gastheer/ gastvrouw C loopt direct in de richting van spreker A en neemt de publicatie in ontvangst. Er worden handen geschut begeleid door genoegzame hummetjes en knikjes*]

[*Gastheer/ gastvrouw C neemt nog kort het woord*]

Gastheer/ gastvrouw C:

Voornaam A, hartelijk dank voor de inspirerende toespraak. Ik denk dat ik namens ons allen spreek als ik zeg dat het zeer bijzonder is je zo te horen praten [*open vragende blik*

de zaal in en een dankbaar knikje richting spreker A]. Ik dank ook het publiek, u bent in grote getale op komen dagen. Wij als organisatie zijn erg geïnteresseerd in uw opinie en kunnen niet wachten om straks met u verder te praten over de ongelooflijke hoeveelheden ontwikkelingen die hier op stapel staan.

[*Spreker A schudt nog éénmaal de hand van gastheer/ gastvrouw C, gevolg B vervoegd zich bij spreker A en dankt gastheer/ gastvrouw C, gezamenlijk loopt het gezelschap kwebbelend de zaal uit*]

Index

referentie

- Tate Modern
- Guggenheim Bilbao
- Arc de Triomph
- Champs d'Elysees
- Branderburger Tor
- Manhattan
- Operahouse Sydney
- Ramblas
- Westergasfabriek
- Chinatown

actueel onderwerp

- CO₂-neutraal procedure
- meervoudig ruimtegebruik
- cradle to cradle
- verrommeling
- gezinshereniging
- mobiliteitsvraagstuk
- ecodesign
- crisis
- krimp

documentnaam

- Meer met Minder
- Kansen voor Kwaliteit

- Zichtlijnen-richtlijnen
- Kansenzone *Locatiennaam*
- Tekenen voor kwaliteit, rekenen op vertrouwen
- Mensen maken de stad
- *Positiefkenmerk*, gewoon doen!
- Tussen leefstijl en wijkgedachte
- Profileren en verbinden
- Distributie planologisch onderzoek
- Kansen en overlast
- Verkenningen
- Sociale herovering
- Innovatieprogramma *Mooi Plangebied*

betrokken partij

- bewoners
- buurtmeester
- wijkmanager
- burgers
- winkeliers
- respondenten
- vrijwilligers
- zelforganisatie
- samenwerkingspartner
- cultureel planoloog
- de gebruikers
- de decentrale overheid

- grondinbrengende betrokken partijen
- vertegenwoordigers van de regio
- vertrouwenspersonen die al actief zijn
- ondernemers
- coaches
- meldpunt

monitor

- greencalculation
- duurzaamheidsmeter
- internationale steden monitor
- de SER-ladder
- knelpuntenmonitor
- het *locatie* risicosignalerings-systeem

groep

- de creatieve klasse
- culturele elite
- midden- en hogere inkomensgroepen
- platform *Locatiennaam*
- de ondernemersorganisaties
- de werkende beroepsbevolking
- Marokkaanse ouderen

- multiprobleemgezinnen
- multiculturele samenleving
- de bijstandspopulatie
- éénoudergezinnen
- pluriforme samenleving
- schoolverlaters
- active adults
- krakers
- doelgroep

actie

- stellen van een daad
- duurzaam ontwikkelen
- zongericht bouwen
- uitvoeren quick scan
- een nieuwe impuls geven
- creativiteit bevorderen
- de veiligheid garanderen
- de leefbaarheid waarborgen
- de orde handhaven
- helder communiceren
- het versterken van het imago
- rondhangen
- het stimuleren van kleinschaligheid
- het klimaatbestendig maken van de leefomgeving
- tot basisniveau terugbrengen
- verbinden van plaats en context

- een intensieve dialoog tussen alle betrokken partijen
- zuinig zijn
- multiculturalisering
- huisbezoeken
- kansen verzilveren
- upgraden
- nuttig maken
- participeren

derde partij

- Duitse investeerders
- internationale bedrijfsleven
- een ontwikkelingsmaatschappij in PPS-constructie
- gerenommeerde koepel van ontwikkelaars
- verwante sector
- een Franse politica

positief kenmerk

- vliegwieleffectief
- groen invullen
- een nieuwe impuls
- dynamisch ondernemen, de eigen dynamiek
- ongebreidelde creativiteit
- duurzaamheid
- quality of life

- kennisuitwisseling en verdieping
- schone en veilige omgeving
- groeimogelijkheden
- wervend en innovatief
- moed
- veiligheid
- leefbaarheid
- keuze

negatief kenmerk

- taalachterstand
- leegstand
- verrommeling
- monocultuur
- werkloosheid
- versnippering
- het instorten van de vrije marktsector
- culturele achterstandspositie
- vervuiling van woonbuurten
- een groeiende eenzijdigheid in de wijksamenstelling
- het illegale gebruik
- een oncontroleerbare praktijk
- duistere handeltjes
- verstorende factoren
- hangjongeren
- matige dienstverlening
- geestelijke mishandeling
- verkokering
- milieuvervuiling

- achterstallig onderhoud
- vuil op straat
- eentonigheid
- recreatieve druk
- verkeersinfarct
- onaangepast gedrag
- sloop
- overcapaciteit
- tegenwind

kwaliteit

- dominantie
- dienstbaarheid
- standvastigheid
- bereikbaarheid
- de beschikbaarheid van betaalbare ruimte
- fatsoenlijkheid
- een ruggengraat hebben
- landschappelijke meerwaarde
- sociale weerbaarheid
- opslagcapaciteit
- vestigingsklimaat
- succes
- rust

functie

- magneetfunctie
- railverbinding

- winkel- entertainment- en horecagelegenheid
- recreatienatuur
- de sociale structuur
- afvaloverslag
- groene recreatieruimte
- zinvolle vrijetijdsbesteding
- ontmoetingsplek
- leeromgeving
- leisure
- markt
- bedrijven

plan

- herstructureringsplan *Locatie*
- Masterplan *Locatie-Noord*
- integrale gebiedsontwikkeling
- ideeënschets voor de ruimtelijke ordening
- gekleurde verlichting
- koploperprojecten
- de herinrichting van de openbare ruimte
- ons plan

doel

- behoud van diversiteit
- creëren van draagvlak
- bouwen van woningen

- het behouden van hoogwaardige internationale logistieke activiteiten
- goede internationale concurrentiepositie
- maatwerkoplossing
- stedelijke vernieuwing
- beter schoonhouden van beeldbepalende locaties
- schaalprong

middel

- rijksmiddelen
- wettelijke verruiming
- participatieproces
- handhaving
- harmonisatie traject
- een proactieve en vroegtijdige inzet
- een sluitende ketenaanpak
- meervoudig ruimtegebruik
- inkomensspreiding
- een heel groot te realiseren vierkante meter pakket
- kwaliteitshandvesten
- ideeëngenerator
- de actie “blik in de buurt”
- differentiatie van woonmilieus
- particulier opdrachtgeverschap
- functiemenging

- waardebeoordeling
- prestatieafspraken

specifieke plaats

- centraal gelegen in de wijk
- het publieke domein
- een ontmoetingsplek
- beschikbare bouwlocaties
- een aangesloten terrein van een zekere omvang
- oude fabrieksterrein
- actieve-, niet-actieve of braakliggende terreinen (orphan sites)
- binnenstedelijke toplocaties
- een knelpunt
- de winkelstraat

deelproject

- Hotel Transvaal
- Project Autonië
- Kinderatelier Polly
- Theehuis Sportief
- Doe mee!
- Pannakooi
- Huiskamerproject
- Onderdak tegen overlast
- De Originaliteitsdaglocatie

object

- zorgboulevard
- parkeerhaven
- woningbouwcomplex
- kindvriendelijke looproute
- aanrijroutes
- laad- en loszone
- activiteitencentrum
- laagdrempelige sportvoorziening
- energie neutrale woningen
- multicultureel leisurecomplex
- foodcourt
- kluswoning

locatie

- Regio *Naam Stadsregio*
- *Naam Stad*
- *Naam Land*
- *Naam Gebied*

plangebied

- de wijk
- dit plangebied
- herontwikkelingslocatie
- transformatiegebied
- Green-zone
- *Naam Wijk*

stopwoord

- evengoed
- want zeg nu zelf
- laten we eerlijk zijn
- al met al
- anyway

bijvoeglijk naamwoord

- veelkleurig
- aansprekend
- inspirerend
- gezichtsbepalende
- toonaangevende
- veelbesproken
- ondergronds
- innovatief
- meeslepend
- creatief

superlatief

- fantastisch
- waanzinnig
- ongelooflijk
- uitzonderlijk
- baanbrekend
- enorm
- magnifiek

Colofon

Een productie van OPA:

Onno Dirker / *dirker.nl*

Peter Zuiderwijk / *peterzuiderwijk.com*

Anne Hemker / *annehemker.nl*

In opdracht van:

Mobiel projectbureau OpTrek /

Laboratorium voor de Tussentijd

Met dank aan:

Stroom Den Haag

Disclaimer:

Bij het maken van “Alleen het gesproken woord geldt” zijn een klein aantal teksten gebruikt waarvan de copyrighthouders niet geïdentificeerd konden worden. In dat geval zijn wij er vanuit gegaan dat zulke teksten tot het publieke domein behoren. Als u het eigendom claimt van een bepaald tekstfragment en u bent niet passend door OPA geïdentificeerd kunt u contact opnemen met het Laboratorium voor de Tussentijd. Met veel plezier vermelden wij u in alle toekomstige heruitgaven.

Oplage 150

2009

overtuigende

machtige

denkbeeldige

gewillige

overstelpende

visionaire

misleidende

genuanceerde

doortastende

doordachte

onderbouwde

